

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3432/2020. (XII. 9.) AB HATÁROZATA

alkotmányjogi panasz elutasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

h a t á r o z a t o t:

Az Alkotmánybíróság a Szolnoki Törvényszék I.Pf.20.807/2019/5. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt elutasítja.

I n d o k o l á s

I.

- [1] 1. Az indítványozó jogi képviselője (dr. Karsai Dániel ügyvéd) útján az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. §-a szerinti alkotmányjogi panaszt nyújtott be az Alkotmánybírósághoz, melyben kérte a Cserkeszőlő Polgármesteri Hivatal Jegyzőjének 569-5/2017. számú határozatára kiterjedő hatállyal a Szolnoki Törvényszék I.Pf.20.807/2019/5. számú ítélete, valamint a Kunszentmártoni Járásbíróság 8.P.20.239/2017/83. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését.
- [2] 2. Az ügy alapja, hogy az indítványozó birtokvédelmi eljárást kezdeményezett annak érdekében, hogy a jegyző tiltsa el a kérelmezettet attól, hogy kamionjával és hűtős félpótkocsijával az indítványozó otthona előtt parkoljon, mivel az ezzel járó zaj és füst zavarja az indítványozó és családja otthonának nyugalma. A jegyző a kérelmet elutasította, a határozatot az indítványozó keresettel megtámadta. A Kunszentmártoni Járásbíróság 8.P.20.239/2017/83. számú ítéletében a keresetet elutasította. Az eljárás során az indítványozó indítványára igazságügyi zaj- és rezgésvédelmi szakértői vizsgálatot rendelt el, a szakértői véleményt azonban – osztva az alperes azzal kapcsolatban előadott aggályait – a bizonyítékok köréből kirekesztette. Erről a tényről az indítványozót nem tájékoztatta, újabb szakértő kirendelésére nem került sor, a bíróság tanúk meghallgatása alapján állapította meg, hogy az indítványozó birtoklásának jogalap nélküli háborítása nem valósult meg.
- [3] 3. Az indítványozó az ítélettel szemben fellebbezéssel élt, elsősorban arra hivatkozva, hogy a szakértői vélemény kirekesztése alaptalan volt. Eljárásjogi kifogásként előadta azt is, hogy a bíróság a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: Pp.) 3. § (3) bekezdésben foglalt kötelezettsége ellenére nem tájékoztatta arról, hogy a szakértői véleményt ki kívánja rekeszteni a bizonyítékok köréből, így bizonyítási kötelezettségének nem tudott eleget tenni. Mindezek alapján elsődlegesen az ítélet megváltoztatását kérte, másodlagosan pedig (amennyiben a szakértői vélemény kirekesztése miatt a törvényszék a bizonyítási eljárás nagy terjedelemben történő megismétlését tartja szükségesnek) az ítélet hatályon kívül helyezését.
- [4] 4. Az indítványozó fellebbezése alapján eljáró Szolnoki Törvényszék I.Pf.20.807/2019/5. számú ítéletében megállapította ugyan a fentiekkel összefüggésben az elsőfokú bíróság eljárási szabálysértését, azonban úgy ítélete meg, hogy az az ügy érdemi elbírálására nem hatott ki. A fellebbezést elutasító ítéletből kiolvasható álláspontja szerint nem önmagában a zavarás léte, hanem annak szükségtelen mértéke bír jelentőséggel, amelyben a szakértői vélemény csak egy a bizonyítékok közül. A határérték feletti zajszintnek szerinte önmagában nincs jogkövetkezménye, a zajkibocsátás gyakorisága (évi tizenkét alkalom, amelyből három alkalommal haladta

meg az egy napot) a konkrét esetben eleve kizárja a szükségtelen zavarás megvalósulását (akkor is, ha a zaj szintje meghaladja a határértéket).

- [5] 3. Az indítványozó alkotmányjogi panaszában arra hivatkozott, hogy a bíróság ítélete sérti az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében foglalt tisztességes bírósági eljáráshoz való jogot és azon belül a fegyveregyenlőség elvét, a XX. cikk (1) bekezdésében foglalt testi és lelki egészséghez való jogot, továbbá a VI. cikk (1) és (2) bekezdésében biztosított magán- és családi élet tiszteletben tartásához és az otthon nyugalmához fűződő jogot.
- [6] 3.1. Az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésének sérelmével kapcsolatban az indítványozó kiemelte, hogy az elsőfokú bíróság mulasztása miatt nem tudott eleget tenni bizonyítási kötelezettségének. Emiatt a zaj mértékét nem lehet meghatározni, a meghallgatott tanúk pedig nincsenek azonos helyzetben az indítványozóval. A szakértői vélemény kizárása tehát alapvető jelentőségű volt szerinte, a szakértői vélemény megengedése nagy valószínűséggel az indítványozó pernyertességét eredményezte volna vagy azt nagyban elősegítette volna. Ezzel megítélése szerint nyilvánvalóan hátrányos helyzetbe került ellenfeléhez képest. A másodfokú bíróság pedig állítása szerint nyilvánvalóan az Alaptörvény 28. cikkében foglalt józan ész elvével ellentétes álláspontra helyezkedett, amikor a szakértői véleményt nem tekintette ügydöntő bizonyítéknak, mivel a zaj okozásával bekövetkezett zavarás súlyosságának egyik legfontosabb fokmérője a hangerő. A fegyveregyenlőség elvének értelmében a peres feleknek egyenlő esélyt és alkalmat kellett volna biztosítani a véleményformálásra és állásfoglalásra, ami az indítványozó számára az eljárási szabálysértés miatt nem volt biztosítva. Hangsúlyozta, hogy beadványa nem törvényértelmezési kérdéseket feszeget, ugyanis nem a szakértői vélemény ügydöntő jelentőségének értelmezését támadja, hanem a fegyverek egyenlősége elve megsértésének jogkövetkezmények nélkül hagyását és a gyakorlatilag bizonyítékok nélküli döntéshozatalt.
- [7] 3.2. Az Alaptörvény XX. cikk (1) bekezdésének sérelmét abban látja az indítványozó, hogy a bíróságok a szakértői bizonyítás elmaradásával figyelmen kívül hagyták az indítványozónak a zajszennyezés testi és lelki egészségre káros hatásaira vonatkozó érvelését. A zavaró magatartás szükségtelen mértékével kapcsolatban az indítványozó állításait figyelmen kívül hagyva döntött a másodfokú bíróság, azaz az alapjogilag releváns ügy alapjogi érintettségére tekintet nélkül járt el.
- [8] 3.3. Az Alaptörvény VI. cikk (1) és (2) bekezdéseinek sérelmét az indítványozó arra alapozta, hogy az ítéletek kiüresítik a magánszférához és az otthon nyugalmához való jogot, mivel figyelmen kívül hagyták az ügy lényegi körülményeit, a zajkibocsátás szintjének megállapítása nélkül döntöttek, nem juttatták érvényre az alkalmazott jogszabályok alkotmányos tartalmát. Az az álláspontja, hogy nem csupán a zajszennyezés mértékének és gyakoriságának van jelentősége, hanem annak is, hogy ez az adott személyre hogyan hat. Szerinte a bíróság által vizsgált bizonyítékok alkalmatlanok a kérdés eldöntésére.

II.

- [9] 1. Az Alaptörvény indítvánnyal érintett rendelkezései:

„VI. cikk (1) Mindenkinek joga van ahhoz, hogy magán- és családi életét, otthonát, kapcsolattartását és jó hírnevét tiszteletben tartsák. A véleménynyilvánítás szabadsága és a gyülekezési jog gyakorlása nem járhat mások magán- és családi életének, valamint otthonának sérelmével.

(2) Az állam jogi védelemben részesíti az otthon nyugalmát.”

„XX. cikk (1) Mindenkinek joga van a testi és lelki egészséghez.”

„XXVIII. cikk (1) Mindenkinek joga van ahhoz, hogy az ellene emelt bármely vádat vagy valamely perben a jogait és kötelezettségeit törvény által felállított, független és pártatlan bíróság tisztességes és nyilvános tárgyaláson, ésszerű határidőn belül bírálja el.”

[10] 2. A Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (a továbbiakban: Ptk.) indítvánnyal érintett rendelkezése:

„5:5. § [A birtokost megillető birtokvédelem] (1) A birtokost birtokvédelem illeti meg, ha birtokától jogalap nélkül megfosztják vagy birtoklásában jogalap nélkül háborítják (a továbbiakban: tilos önhatalom).”

[11] 3. A Pp. indítvánnyal érintett rendelkezései:

„3. § [...] (3) A jogvita elbírálásához szükséges bizonyítékok rendelkezésre bocsátása – ha törvény eltérően nem rendelkezik – a feleket terheli. A bizonyítás indítványozása elmulasztásának, illetve a bizonyítási indítvány elkésett voltának jogkövetkezményei, valamint a bizonyítás esetleges sikertelensége törvény eltérő rendelkezése hiányában a bizonyításra kötelezett felet terheli. A bíróság köteles a jogvita eldöntése érdekében a bizonyításra szoruló tényekről, a bizonyítási teherről, illetve a bizonyítás sikertelenségének következményeiről a feleket előzetesen tájékoztatni.”

„252. § [...] (2) A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét – a fellebbezési (csatlakozó fellebbezési) kérelem, illetőleg a fellebbezési ellenkérelem korlátaira tekintet nélkül – végzéssel hatályon kívül helyezheti, és az elsőfokú bíróságot a per újabb tárgyalására és újabb határozat hozatalára utasíthatja, ha az elsőfokú eljárás lényeges szabályainak megsértése miatt szükséges a tárgyalás megismétlése, illetőleg kiegészítése.

(3) Ha a bizonyítási eljárásnak nagyterjedelmű vagy teljes megismétlése, illetőleg kiegészítése szükséges, anélkül azonban, hogy az (1) és (2) bekezdésben foglalt feltételek fennállnának, a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét – mindenkor a fellebbezési (csatlakozó fellebbezési) kérelem és a fellebbezési ellenkérelem korlátai között – hatályon kívül helyezheti, és az elsőfokú bíróságot ebben a keretben a per újabb tárgyalására és újabb határozat hozatalára utasíthatja.”

III.

[12] 1. Az Alkotmánybíróságnak mindenekelőtt arról kellett döntenie, hogy az alkotmányjogi panasz befogadható-e. Ennek során vizsgálnia kellett a befogadhatóság formai és tartalmi feltételeinek érvényesülését. Mindezek alapján az Alkotmánybíróság a következő megállapításokra jutott.

[13] 1.1. Az Abtv. 27. §-a szerinti alkotmányjogi panaszt a sérelmezett bírói döntést követő 60 napon belül nyújtották be [Abtv. 30. § (1) bekezdés]. Az indítvány tartalmazza azt a törvényi rendelkezést, amely megállapítja az Alkotmánybíróság hatáskörét az indítvány elbírálására, továbbá amely az indítványozó jogosultságát megalapozza [Abtv. 52. § (1b) bekezdés a) pont]. Az indítvány tartalmazza az Alaptörvényben biztosított jog sérelmének lényegét [Abtv. 52. § (1b) bekezdés b) pont]. Az indítvány tartalmazza az Alkotmánybíróság által az indítványozó szerint vizsgálandó bírói döntést [Abtv. 52. § (1b) bekezdés c) pont]. Az indítvány tartalmazza az Alaptörvény megsértett rendelkezését [Abtv. 52. § (1b) bekezdés d) pont]. Az indítvány tartalmaz kifejezett kérelmet a bírói döntés megsemmisítésére [Abtv. 52. § (1b) bekezdés f) pont].

[14] Az indítvány csak részben tartalmaz indokolást arra nézve, hogy a sérelmezett bírói döntés miért ellentétes az Alaptörvény megjelölt rendelkezésével [Abtv. 52. § (1b) bekezdés e) pont]. Az Alaptörvény XX. cikk (1) bekezdése vonatkozásában az indítványozó lényegében az ügy alapjogi érintettségének figyelmen kívül hagyására építette fel az érvelését, azt azonban nem fejtette ki alkotmányjogilag értékelhető módon, hogy jelen ügy vonatkozásában miben rejlik a hivatkozott alapjogi érintettség. Az Alkotmánybíróság ebben a körben hangsúlyozza, hogy az alapügy tárgya a Ptk. 5:5. § szerinti birtokvédelem volt, ami alapvetően a birtokost arra tekintettel illeti meg, ha őt a birtokától jogalap nélkül megfosztják vagy birtoklásában jogalap nélkül háborítják. A birtoklásban való zavarás egyik tipikus esete valóban zajhatás általi háborgatás, azonban a birtokvédelem tekintetében a védett tárgy nem a jogvitában részes fél személyiségi joga, hanem a birtoklás háborgíthatlanságához fűződő jog. A birtokvédelem tehát a birtokállapot jogalap nélküli megváltoztatásának vagy megzavarásának megakadályozására szolgál, mely eljárásban a zavarás szükségtelenségét kell a bíróságnak értékelnie, és nem pedig (önmagában) azt, hogy a zajsint egy jogszabályban rögzített határértéket meghalad-e. Az Alkotmánybíróság emlékeztet rá, hogy ebben a körben az indítványozó által választott polgári jogi jogcímet nem lehet figyelmen kívül hagyni, hiszen a bíróság is arra tekintettel és annak keretei között hozta meg döntését {ld. hasonlóan 3075/2016. (IV. 18.) AB határozat, Indokolás [29]–[30]}. Mindezekből következően nem vélelmezhető automatikusan, hogy a birtokvédelmi per jogi tárgya az Alaptörvény XX. cikk (1) bekezdésének védelmi körébe tartozna, ennek részletes, alkotmányjogilag értékelhető indokolása az indítványozót terhelte volna.

- [15] 1.2. Az indítvány az Alaptörvény VI. cikk (2) bekezdésére vonatkozó indítványi elemet leszámítva megfelel annak a tartalmi feltételnek, hogy – az indítványozó állítása alapján – az indítványozó Alaptörvényben biztosított jogának sérelme következett be [Abtv. 27. § (1) bekezdés a) pont]. Az Alkotmánybíróság gyakorlata szerint azonban az Alaptörvény VI. cikk (2) bekezdése az (1) bekezdéshez kapcsolódó intézményvédelmi rendelkezés, amely alapján az állam olyan jogi környezet és gyakorlat kialakítására köteles, amely az otthon védelmét ténylegesen is biztosítja. Ez a bekezdés nem formál alanyi jogot az otthon védelmére, de alapot adhat arra, hogy az állam az otthon nyugalma érdekében fellépjen. A jogalany a magánéletének színhelye (otthona) nyugalmanak védelmét az Alaptörvény VI. cikk (1) bekezdése alapján kérheti {3308/2020. (VII. 24.) AB határozat, Indokolás [24]}. Mindezek alapján ez az indítványi elem a befogadhatóság tartalmi követelményének nem tesz eleget.
- [16] Az indítvány megfelel annak a tartalmi feltételnek, mely szerint az indítványozó a jogorvoslati lehetőségeit már kimerítette, vagy jogorvoslati lehetőség nincs számára biztosítva [Abtv. 27. § (1) bekezdés b) pont]. Az indítványozó jogosultnak tekinthető [Abtv. 51. § (1) bekezdés]. Az indítványozó érintettnek tekinthető [Abtv. 27. § (1) bekezdés].
- [17] 2. Az Abtv. 29. §-a értelmében az alkotmányjogi panasz a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség kételye vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés felvetése esetén fogadható be. E befogadhatósági feltételek vagylagos jellegűek, így azok fennállását az Alkotmánybíróság külön-külön vizsgálja {3/2013. (II. 14.) AB határozat, Indokolás [30]}.
- [18] 2.1. Az indítványozó azt állította, hogy az Alaptörvény VI. cikk (1) bekezdésének sérelme azért következett be, mert az ítéletek figyelmen kívül hagyták az ügy lényegi körülményeit, a zajkibocsátás szintjének megállapítása nélkül döntöttek, nem juttatták érvényre az alkalmazott jogszabályok alkotmányos tartalmát. Az indítványozó a vizsgált bizonyítékok alkalmatlanságára hivatkozott, lényegében – állítása ellenére – a bíróság mérlegelési tevékenységét vitatta, mindössze a bírósági ítélettel történő egyet nem értését fejezte ki, a lefolytatott bizonyítást, illetve az ezen bizonyítás alapján megállapított tényállást támadta. A bíróság számot adott arról, hogy a kereseti kérelmet miért nem találta megalapozottnak; döntött e kereseti kérelemről, csak éppen azt alaptalannak találta, és elutasította. Az Alkotmánybíróság álláspontja szerint az indítványozó ebben a körben valójában a számára kedvezőtlen ítélet felülmérlegelését próbálta elérni. Az Alkotmánybíróság ezzel összefüggésben rámutat, hogy „[a]z alkotmányjogi panasz jellegének megfelelően a testület hatáskörébe a bírói döntéseknek kizárólag az alkotmányossági szempontú vizsgálata tartozik. Ebből következően az alkotmányjogi panasz nem tekinthető a bírósági szervezeten belül jogorvoslattal (már) nem támadható bírósági határozatok által okozott valamennyi jogsérelem orvoslása eszközének, azaz ez a jogorvoslat nem jelenti a rendes bíróságok jogalkalmazási gyakorlatának általános felülvizsgálatát, aminek következtében az Alkotmánybíróság burkoltan negyedfokú bírósággá válna.” {3198/2013. (X. 22.) AB végzés, Indokolás [22]}
- [19] Az Alkotmánybíróság következetes gyakorlata szerint nem vizsgálja, hogy a bírói döntés indokolásában megjelölt bizonyítékok és megjelenő érvek megalapozottak-e, a jogalkalmazó helytállóan értékelte-e ezeket a bizonyítékokat és érveket, illetve a konkrét ügyben a bírói mérlegelés eredményeként megállapított tényállás, valamint az abból levont következtetés megalapozott-e. Ugyanígy azt sem vizsgálja, hogy a bíróságok jogértelmezése helyesen illeszkedik-e a jogági dogmatika általánosan elfogadott szabályaihoz {elsőként lásd: 3003/2012. (VI. 21.) AB végzés, Indokolás [4], az újabb gyakorlatból például: 3137/2017. (VI. 8.) AB végzés, Indokolás [10]}. Ennek megfelelően az indítvány olyan jogértelmezési kérdéseket kifogásol, melyek törvényességi, nem pedig alkotmányossági kérdések. Az Alkotmánybíróság ezért megállapította, hogy az alkotmányjogi panasz ebben a vonatkozásban nem felel meg az Abtv. 29. §-ban foglalt feltételnek, mivel az sem alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést, sem bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenességet nem vetett fel.
- [20] 2.2. Az Alkotmánybíróság álláspontja szerint ugyanakkor az indítvány az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésével összefüggésben felvetheti a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség kételyét, ugyanis csak érdemi vizsgálat eredményeként állapítható meg, hogy a törvényszék által törvénysértőnek ítélt járásbírói mulasztás a konkrét ügy összes körülményére tekintettel elérte-e az alaptörvényellenesség szintjét, a jogsértés kiküszöbölésére a törvényszék milyen lépéseket tett, ezek a lépések összeegyeztethetőek-e tisztességes bírói eljáráshoz való jog által támasztott követelményekkel.

- [21] Mindezek alapján az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panaszt – a befogadási eljárás lefolytatásának mellőzésével – az Ügyrend 31. § (6) bekezdésének alkalmazásával érdemben bírálta el.

IV.

- [22] Az alkotmányjogi panasz nem megalapozott.

- [23] 1. Az indítványozó szerint az ítélet azért sérti a tisztességes bírósági eljáráshoz való jogot (ezen belül is különösen a fegyveregyenlőség elvére hivatkozott), mert az elsőfokú bíróság mulasztása miatt nem tudott eleget tenni bizonyítási kötelezettségének (miközben szerinte a szakértői vélemény megengedése nagy valószínűséggel az ő pernyertességét eredményezte volna vagy azt nagyban elősegítette volna), amivel nyilvánvalóan hátrányos helyzetbe került ellenfeléhez képest. Ezt álláspontja szerint a másodfokú bíróság a józan ész elvével ellentétes álláspontra helyezkedve nem küszöbölte ki.

- [24] 1.1. Az Alkotmánybíróság következetes gyakorlata szerint a tisztességes eljárás (*fair trial*) „olyan minőség, amelyet az eljárás egészének és körülményeinek figyelembevételével lehet csupán megítélni. Ezért egyes részletek hiánya ellenére éppúgy, mint az összes részletszabály betartása dacára lehet az eljárás méltánytalan vagy igazságtalan, avagy nem tisztességes.” {Legutóbb: 21/2020. (VIII. 4.) AB határozat, Indokolás [56]} Ez azt jelenti, hogy a tisztességes bírósági eljáráshoz való jog sérelme akkor állapítható meg, ha a lefolytatott eljárás egészében nem felelt meg a tisztességes tárgyalás követelményeinek. Egyes eljárási hibák önmagukban nem feltétlen vezetnek az eljárás „tiszteletlenségére”. Az Alkotmánybíróság gyakorlata szerint ezért egy eljárás tisztességességét mindig esetről estre lehet csak megítélni, a konkrét ügy körülményeinek figyelembe vételével {ld. például 3372/2019. (XII. 16.) AB végzés, Indokolás [18]}. Az alkotmányossági vizsgálat során nem lehet eltekinteni attól sem, hogy a tisztességes bírósági eljárásból fakadó követelmények nem ugyanazokat a garanciákat jelentik az egyes bírósági szakokban, ezért a tisztességes bírósági eljárásból fakadó követelményeket mindig az adott eljárásfajta és eljárási szak sajátosságaihoz igazodóan értékeli {21/2020. (VIII. 4.) AB határozat, Indokolás [57]}.

- [25] 1.2. Nem lehet kérdéses, hogy a Pp. 3. § (3) bekezdésében szabályozott, kellően egyediesített tájékoztatás a felek számára a bizonyításra szoruló tények, a bizonyítási teher, illetve a bizonyítás sikertelenségének következményei miatt komoly jelentőséggel bír. Erre tekintettel az indítványi elem elbírálásakor az Alkotmánybíróságnak azt kellett első körben megvizsgálnia, hogy az eljárás során történt jogszabálysértés egyúttal megalapozza-e az alaptörvény-ellenességet is. Ennek alapja a perjogi szabályok törvényszék általi betartásának és a jogszabálysértés miatt tett intézkedés alkotmányossági szempontból való elfogadhatóságának vizsgálata.

- [26] 1.3. A polgári peres eljárás sajátosságaira tekintettel a bíróság hivatalból rendelkezésre álló eljárásjogi mozgásteret meglehetősen szűkre szabott. Ugyanakkor a jogorvoslati szakaszra fókuszálva kiemelendő, hogy a Pp. 252. § (2) bekezdése megteremti a bíróság számára a lehetőséget, hogy akár a fellebbezési kérelem korlátaira tekintet nélkül is hatályon kívül helyezhesse a döntést, amennyiben az elsőfokú eljárás lényeges szabályainak megsértése miatt szükséges a tárgyalás megismétlése, illetőleg kiegészítése. Hangsúlyozni kell, hogy ez egy mérlegelésre lehetőséget biztosító szabály, a másodfokon eljáró bíróság a tárgyalás megismétlésének (kiegészítésének) szükségességét mérlegelni tudja, azaz nincs számára hatályon kívül helyezési kötelezettség előírva.

- [27] 1.4. A konkrét ügyben az indítványozó fellebbezési kérelmének vonatkozó részét a törvényszék érdemben megvizsgálta, a bíróság mulasztását ez alapján megállapította, annak körülményeit is feltárta. Az alkotmányjogilag releváns kérdés valójában e körben az, hogy a megállapított jogsértést a törvényszék ítéletével orvosolta-e vagy ehhez további lépésekre (például az ítélet hatályon kívül helyezésére) lett volna szükség? Ebben a körben az Alkotmánybíróság ismételen emlékeztet a jogcímek jelentőségére. A konkrét ügyben az indítványozó a fellebbezésében elsősorban az ítélet megváltoztatását kérte, másodlagosan pedig (amennyiben a szakértői vélemény kirekesztése miatt a törvényszék a bizonyítási eljárás nagy terjedelemben történő megismétlését tartja szükségesnek) az ítélet hatályon kívül helyezését. Ugyan hivatkozott az eljárási szabály megsértésére is, de fellebbezése alapján a hibát maga sem tartotta reparálhatatlannak. Nem kérte kifejezetten az eljárási jogszabály megsértésére tekintettel az ítélet hatályon kívül helyezését, de fentiek alapján ettől a törvényszék nem is volt elzárva. Fontos körülmény azonban, hogy az ítélet megváltoztatására irányuló kérelemre

tekintettel az indítványozó maga nyitotta meg a lehetőséget a törvényszék számára a tényállás és a bizonyítékok felülmérlegelésére.

- [28] Az Alkotmánybíróság megítélése szerint a másodfokú ítélet indokolásának vizsgálatakor figyelemmel kell lenni arra, hogy a törvényszék álláspontja (amelynek értelmében jogszabálysértő volt a tájékoztatás elmaradása, de ez nem hatott ki az ügy érdemére) logikailag két szempont együttes mérlegelésének eredményeként állt elő. Egyrészt megvizsgálta az eljárási kifogást, ami alapján megállapította a törvénysértést, emellett azonban eleget tett annak a fellebbezési kérelemnek is, ami az ítélet tartalmi felülvizsgálatára vonatkozott. Ez alapján a törvényszék arra a következtetésre jutott, hogy a birtokvédelem nem illeti meg az indítványozót. Mivel megítélése szerint a birtokvédelem kérdésében a zaj mértékére tekintet nélkül is döntést lehetett hozni, ezért nem látott okot a jogszabálysértés ellenére sem az ítélet megváltoztatására vagy hatályon kívül helyezésére. Annak vizsgálata ugyanakkor, hogy a jelen esetben a birtokvédelem kérdésében valójában feltétlenül szükséges (lett volna) a szakértő bevonása, az Alkotmánybíróság hatáskörén kívül eső törvényértelmezési, bizonyíték-értékelési kérdésnek tekinthető.
- [29] 1.5. A fentiek alapján az Alkotmánybíróság arra a következtetésre jutott, hogy a törvényszék a felperesi fellebbezési kérelemnek eleget tett, érdemben felülvizsgálta az anyagi jogi kérdést (viszont mérlegelése alapján nem osztotta a felperesi álláspontot), egyúttal az eljárási kifogást is megvizsgálva a jogszabálysértést megállapította. Az indítványozó felperesként nem indítványozta a jogszabálysértés miatt az ítélet hatályon kívül helyezését, amit pedig hivatalból a törvényszék sem tartott indokoltnak, mivel a törvénysértéssel érintett körben újabb bizonyításnak nem látta szükségét, hanem úgy ítélte meg, hogy a rendelkezésre álló bizonyítékok köre elegendő az ügy eldöntéséhez. Ilyen értelemben tehát a másodfokon eljáró bíróság egyértelmű magyarázatát adta annak, hogy álláspontja szerint a törvénysértés jelen esetben azért nem hatott ki az ügy érdemére, mivel az eljárás megfelelő tájékoztatás mellett beszerzett újabb bizonyíték esetén sem vezetett volna eltérő eredményre.
- [30] A járásbíróság tehát megsértette a Pp. 3. § (3) bekezdését, amelyet azonban a törvényszék az eljárási szabályokat betartva azzal orvosolt, hogy a törvénysértés megállapítása mellett (az indítványozó kérelmének megfelelően) érdemben felülbírálta az ítéletet. Ebből adódóan az Alkotmánybíróság megítélése szerint a törvényszék a tisztességes bírósági eljáráshoz való jog szellemében, annak megsértése nélkül orvosolta az elkövetett jogsértést.
- [31] 2. Mindezek alapján az Alkotmánybíróság érdemi vizsgálata eredményeként azt állapította meg, hogy jogszabály előírásával megegyező másodfokú bírói jogalkalmazásra tekintettel az eljárás nem vezethetett az indítványozó Alaptörvényben biztosított jogának sérelméhez az indítványban állított okból. Erre tekintettel az Alkotmánybíróság a Szolnoki Törvényszék I.Pf.20.807/2019/5. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt elutasította.

Budapest, 2020. november 17.

Dr. Szalay Péter s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Szalay Péter s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott
dr. Dienes-Oehm Egon
alkotmánybíró helyett

Dr. Szalay Péter s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott
dr. Hörcherné dr. Marosi Ildikó
alkotmánybíró helyett

Dr. Szalay Péter s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott
dr. Salamon László
alkotmánybíró helyett

Dr. Szalay Péter s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott
dr. Szabó Marcel
előadó alkotmánybíró helyett

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/596/2020.

